

ISSN 2617-9660

[https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-3\(9\)](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-3(9))

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР СУДОВОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ З ПИТАНЬ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ

ЕКСПЕРТ: ПАРАДИГМИ ЮРИДИЧНИХ НАУК І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

**EXPERT: PARADIGM OF LAW AND PUBLIC
ADMINISTRATION**

№ 3 (9) – червень 2020

*Випуск присвячений
до Дня Конституції України
та Дня судового експерта*

Електронне наукове видання
підготовлене у науковому партнерстві
із Всеукраїнською Асамблеєю
докторів наук з державного управління

Київ
Видавництво Ліра-К
2020

Редакція

Головний редактор

Романенко Євген Олександрович,
доктор наук з державного управління, професор,
проректор Міжрегіональної Академії управління
персоналом, Президент Асамблеї докторів наук
з державного управління України, Академік
Міжнародної Кадрової Академії, Академії наук
вищої школи та Української Технологічної
Академії, Почесний доктор Національного інсти-
туту економічних досліджень Грузії,
Заслужений юрист України. Заступники головного
редактора:

Федоренко Владислав Леонідович,
доктор юридичних наук, професор,
DrHb-доктор хабілітований наук правничих,
заслужений юрист України
Кислий Анатолій Михайлович,
доктор юридичних наук, професор
Жукова Ірина Віталіївна,
кандидат наук з державного управління,
доцент

Видається з листопада 2018 року
Періодичність: 6 разів на рік + спецвипуск
Друкується за рішенням Вченої ради
Науково-дослідного центру судової експертизи
з питань інтелектуальної власності
Міністерства юстиції України
(Протокол № 21 от 24.06.2020)

Згідно Наказу Міністерства освіти і науки
України від 28.12.2019 № 1643 (Додаток 4)
журналу присвоєно категорію "Б"
в галузях юридичних наук та державного
управління

Видання включено до Google Scholar, а, також,
до міжнародних наукометричних баз: Turkish
Education Index (Турція), Polish Scholarly
Bibliography (Польща), Eurasian Scientific Journal
Index, ResearchBib.

Відповідальність за зміст, достовірність фактів,
цитат, цифр несуть автори матеріалів. Редакція
залишає за собою право на незначне редагування
і скорочення (зі збереженням авторського
стилю та головних висновків). Редакція не
завжди поділяє думки авторів та не несе
відповідальність за надану ними інформацію.
Матеріали подано в авторській редакції.
Передрук – тільки з дозволу редакції.

Адреса редакційної колегії: вул. Фрометівська, 2,
м. Київ, 03039 E-mail: irina.pravo@ukr.net
<http://maup.com.ua/ua/ekspert.html>

Адреса видавництва:
«Видавництво Ліра-К»
Свідцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел./факс (044) 247-93-37; 228-81-12
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net

Editorial

Editorial in Chief

Romanenko Yevgen Oleksandrovych,
Doctor of Science in Public Administration,
Professor, Vice-Rector of the Interregional
Academy of Personnel Management, President
of the Assembly of Doctors of Science in Public
Administration of Ukraine, Academician of
International Personnel Academy, Academy of
Higher Schools and Ukrainian Technological
Academy, Honorary Doctor of Economics and
National Studies of Ukraine
Honored Lawyer of Ukraine Deputy Editors:
Fedorenko Vladislav Leonidovich,
Doctor of Law, Professor, DrHb-Doctor Habilitated
Law Sciences, Honored Lawyer
of Ukraine
Kisliy Anatoliy Mikhailovich,
Doctor of Law, Professor
Iryna Vitaliivna Zhukova,
Candidate of Sciences in Public Administration,
Associate Professor

Published from november 2018
Pereodisity: 6 times on a year + one
Published according to the decision
of the Academic Council of the Research Center
for Forensic Examination on Intellectual
Property of the Ministry of Justice of Ukraine
(Protocol No 21 from 24.06.2020)

According to the Order of the Ministry of
Education and Science of Ukraine dated December
28, 2019 № 1643 (Annex 4), to the magazine was
assigned category "B" in the fields of legal sciences
and public administration.

The publication is included in Google Scholar,
as well as in international scientific databases:
Turkish Education Index (Turkey), Polish Scholarly
Bibliography (Poland), Eurasian Scientific Journal
Index, ResearchBib.

The authors are responsible for the content,
accuracy of the facts, quotes, numbers. The editors
reserves the right for a little change and reduction
(with preservation of the author's style and main
conclusions). Editors can not share the world views
of the authors and are not responsible
for the information provided. Materials filed
in the author's edition.
Reprinting – with the editorial's permission strictly.

Address of the editorial board: street Frometov-
skaya, 2, Kiev, 03039 mail: irina.pravo@ukr.net
<http://maup.com.ua/ua/ekspert.html>

Address of the editorial:
«Publishing Lira-K»
Certificate number 3981, series DK.
03142, Kyiv, street. V. Stusa, 22/1
tel / fax (044) 247-93-37; 228-81-12
Website: lira-k.com.ua, editorial: zv_lira@ukr.net

Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління : електронне
наукове видання : збірник. – 2020. – № 3 (9) – червень. – Київ : Видавництво Ліра-К,
2020. – 314 с.

Коломієць Аліна Миколаївна

Практика європейського союзу щодо
незаконного публічного вживання
наркотичних засобів у місцях
масового перебування громадян....150

Кислий Анатолій Михайлович

Аналіз законодавства пострадянських
країн щодо використання результатів
негласних розслідувань
під час доказування у судовому
провадженні.....156

Саско Олена Іванівна

Дискусійні аспекти ефективного
застосування примусових заходів
виховного характеру170

Питання приватного права

**Денисенко Анатолій
Володимирович**

Новели в корпоративному
законодавстві: питання
корпоративних договорів180

Дуб Анастасія Володимирівна

Концесія як форма державно-
приватного партнерства188

Слободянюк Вікторія Павлівна

Особливості правового регулювання
агентського договору в Україні196

Кримінологія

Коваленко Валентин Васильович

Кримінологічна характеристика
корупційної злочинності в Україні
та запобігання їй206

**Смірнова Анна Олександрівна
Полуніна Лілія Валентинівна
Туровська Анастасія Сергіївна**

Спроби правового регулювання
детекції брехні під час досудового
розслідування кримінальних
правопорушень216

**Теорія та історія державного
управління**

Кальниш Юрій Григорович

Основне питання соціальної
політики сучасної України:
пільги та привілеї223

**Кропивницький Віталій
Станіславович**

Еволюція механізмів державного
управління формуванням підрозділів
боротьби з надзвичайними
ситуаціями в Україні.....231

Воропай Любов Анатоліївна

Соціальні стандарти у сфері
захисту учасників АТО:
теоретико-прикладний аспект245

**Функціонування і розвиток
механізмів державного
управління**

**Статівка Наталія Валеріївна
Бублій Максим Петрович**

Функціональні характеристики
сучасних інформаційно-технологічних
факторів як імперативу переходу до
моделі публічного управління255

**Полякова Юлія Володимирівна
Котуха Олександр Степанович
Олашин Марина Миколаївна**

Інституційно-правове забезпечення
міжнародного митного
співробітництва України.....263

Коломієць Аліна Миколаївна,

аспірантка Інституту права ім. Князя Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: (096) 457-11-00, e-mail: a.m.kolomiiets@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5700-3064>

ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО НЕЗАКОННОГО ПУБЛІЧНОГО ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ У МІСЦЯХ МАСОВОГО ПЕРЕБУВАННЯ ГРОМАДЯН

Анотація. У статті здійснено аналіз окремих аспектів регулювання проблеми вживання наркотиків на території Європейського Союзу загалом та незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян зокрема. Встановлено, що інтеграційні процеси поступово зменшують значення державних кордонів, роблять їх більш відкритими для міжнародного взаємодії, внаслідок чого суспільне життя набуває інтернаціонального характеру. Крім явних переваг, які вони приносять людству, виникає ряд супутніх проблем. Одною з таких проблем є зростання транснаціональної злочинності, в тому числі незаконного обігу наркотиків, що породжує проблему незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян.

Узагальнено, що на сучасному етапі, пов'язаному зі вступом в силу Лісабонського договору про реформу Європейського Союзу, компетенція ЄС в сфері незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян включає в себе 4 основні види повноважень: повноваження щодо протидії незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян стосовно аспектів громадської охорони здоров'я – запобігання поширенню наркотичної залежності; повноваження щодо протидії незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян в рамках простору свободи, безпеки і правосуддя – визначення правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків, і встановлення відповідних санкцій; повноваження щодо незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян в рамках спільної торговельної політики ЄС – регулювання міжнародного обігу прекурсорів наркотичних і психотропних речовин; повноваження щодо незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян в рамках спільної зовнішньої політики і політики безпеки – співробітництво ЄС з третіми країнами з питань протидії незаконному обігу наркотиків.

Ключові слова: Європейський Союз, наркотичні засоби, вживання наркотичних засобів, нормативно-правові акти.

Kolomiets Alina Nikolaevna,

PhD student, Institute of Law. Prince Vladimir Grand Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, str. Frometovskaya, 2, tel .: (096) 457-11-00, e-mail: a.m.kolomiets@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5700-3064>

EUROPEAN UNION PRACTICE ON THE ILLEGAL PUBLIC USE OF DRUGS IN PLACES OF MASS STAYING OF CITIZENS

Abstract. The article analyzes separate aspects of regulation of the problem of drug use on the territory of the European Union in general and illegal public use of drugs in places of mass staying of citizens in particular. It has been established that integrational processes are gradually reducing the value of national borders, making them more open to international interaction, and consequently, public life is becoming of an international character. In addition to the obvious benefits they bring to humanity, a number of related problems occur. One of such problems is the rise of transnational crime, including illegal drug trafficking, which causes the problem of illegal public use of drugs in places of mass staying of citizens.

It has been summarized that at the present stage, regarding the entry into force of the Lisbon Treaty on the reform of the European Union, the EU competence in the field of illegal public use of drugs in places of mass staying of citizens includes 4 main types of powers. The first one is powers to counteract illegal public use of drugs in places of mass staying of citizens considering aspects of public health care that is preventing the spread of drug addiction. The second one is powers to counteract the illegal public use of drugs in places of mass staying of citizens in terms of the area of freedom, security and justice, which is about identifying wrongdoings related to illegal drug trafficking and imposing corresponding sanctions. The third is powers to counteract the illegal public use of drugs in places of mass staying of citizens in terms of a common EU trade policy that consists in regulation of the international circulation of drug precursors and psychotropic substances. The fourth and the last one is powers to counteract the illegal public use of drugs in places of mass staying of citizens in terms of common foreign and security policies, which allows for EU cooperation with third countries on the issues of counteracting illegal drug trafficking.

Key words: European Union, drugs, use of drugs, regulatory legal acts.

Постановка проблеми. Проблема вживання наркотичних засобів завжди була відома людству. Наркотики вживали в Месопотамії, Стародавньому Єгипті, Стародавній Греції, Індії. Ще стародавні племена майя і ацтеків знали про те, що деякі рослини можуть присипляти або п'янити людину, а також викликати галюцинації [1, с. 30]. У стародавні часи наркотики вживали в різних цілях: під час релігійних обрядів, для відновлення сил тощо. Однак тільки на початку ХХ ст. держави почали поступово усвідомлювати реальний збиток здоров'ю людини від вживання наркотичних засобів, а також супутню соціальну деградацію.

Вжиті державами на міжнародному рівні дії, спрямовані на протидію незаконному обігу наркотиків, висловилися в розробці міжнародно-правових актів, що регулюють питання обігу наркотичних і психотропних речовин, і спільних діях щодо запобігання злочинності в зазначеній галузі.

Однак на сучасному етапі міжнародно-правові та внутрішньодержавні акти, що регулюють різні аспекти обороту наркотичних і психотропних речовин та протидію незаконному обороту наркотиків, є недостатньо ефективними. За даними ООН, економічна могутність і політичний вплив злочинних організацій в сфері торгівлі наркотиками продовжує зростати, причому такі злочинні угруповання не тільки контролюють весь процес виробництва наркотиків, а й здійснюють активну протидію організаціям і особам, які здійснюють боротьбу з ними. Сьогодні очевидно, що поодинокі держави не можуть ефективно протидіяти незаконному обігу наркотиків. Загроза поширення наркотичних речовин є однією з найбільш актуальних і серйозних. Відповідно, вона вимагає інтенсивного міжнародного співробітництва держав, в тому числі у рам-

ках регіональних інтеграційних організацій.

Європейський Союз – складне інтеграційне утворення. Починаючи з середини ХХ в. тенденція зближення народів Європи безперервно розвивалася і, хоча відправним пунктом європейської інтеграції стало, перш за все, формування загального ринку, а також, як зазначає Ю. Юмашев «прагнення забезпечити процвітання і соціальний захист громадянам» [2, с. 5], міжнародна інтеграція тільки в одній сфері суспільного життя, без залучення в цей процес інших неможлива.

Інтеграційні процеси поступово зменшують значення державних кордонів, роблять їх більш відкритими для міжнародного взаємодії, внаслідок чого суспільне життя набуває інтернаціонального характеру. Крім явних переваг, які вони приносять людству, виникає ряд супутніх проблем. Одною з таких проблем є зростання транснаціональної злочинності, в тому числі незаконного обігу наркотиків, що породжує проблему незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою. Проблема незаконного вживання наркотиків знайшла відображення у низці наукових розвідок сучасних дослідників кримінального права та кримінології. До числа науковців, котрі досліджували цю проблему належать: Л. Анисимов, В. Василевич, О. Джужа, О. Дуліна, А. Закалюк, А. Кислий, Ю. Кісловський, О. Козаченко, О. Костенко, О. Кравченко, В. Курченко, Н. Мирошніченко, А. Музика, О. Наден, Ю. Пономаренко, М. Прохорова, В. Пшеничний, Е. Расюк, М. Селіванов, В. Сташис, В. Тацій, В. Тимошенко, Б. Угаров, Є. Фесенко, М. Хавронюк, М. Хруппа, В. Шевчук, С. Яценко та ін. Однак практика Європейського Союзу щодо незаконного публічного вжи-

вання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян не досліджувалася.

Тому метою статті визначено аналіз окремих аспектів регулювання проблеми виживання наркотиків на території Європейського Союзу загалом та незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян зокрема.

Виклад основного матеріалу дослідження. Примітним є той факт, що деякі явища, пов'язані з наркотиками, такі як наркотиризм, в даний час характерні, головним чином, для Європейського Союзу, оскільки в даний час сюди входять як ті держави, в яких вживання наркотиків заборонено, так і ті, в яких дозволено. Вивчення правових аспектів діяльності ЄС в сфері протидії незаконному публічному вживанню наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян може бути корисним в українській науці і практиці, а також для майбутньої співпраці України і ЄС. Досвід ЄС в сфері протидії незаконному публічному вживанню наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян також може бути корисним в контексті вдосконалення правових механізмів діяльності Євразійського економічного союзу, у якому Україна відіграє певну роль.

На формування нормативно-правової бази ЄС в області незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян істотний вплив створили норми міжнародного публічного права в зазначеній галузі. ЄС в як самостійна організація приєдналася до найважливішого міжнародного договору у сфері протидії незаконному обігу наркотиків – Конвенції ООН 1988 року про боротьбу з незаконним обігом наркотиків і психотропних речовин. З Конвенції

1988 році законодавство ЄС запозичило ключові поняття «наркотик», «прекурсор наркотику»; речовини, які визнаються відповідно до Конвенції 1988 р. в якості наркотику, визнаються такими і правом ЄС [3, с. 778].

Компетенція ЄС в сфері протидії незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян пройшла кілька етапів: Перший, попередній етап – 1975 – 1992 рр. – створення групи протидії на рівні міністрів внутрішніх справ держав-членів ЄС, розробка перших спільних заходів, спрямованих на протидію незаконному обігу наркотиків.

Другий етап – 1993 – 1998 рр. – набуття Маастрихтського договору, офіційне наділення ЄС повноваженнями в області протидії незаконному обігу наркотиків в контексті суспільної охорони здоров'я і загальної торговельної політики (в частині регулювання обігу прекурсорів наркотичних і психотропних речовин), а також кримінально-правовими засобами.

Третій етап – 1999 – 2009 рр. – вступ в силу Амстердамського договору і розширення повноважень інститутів ЄС в області протидії незаконному обігу наркотиків кримінально-правовими засобами.

На сучасному етапі, пов'язаному зі вступом в силу Лісабонського договору про реформу Європейського Союзу, компетенція ЄС в сфері незаконному публічному вживанню наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян включає в себе 4 основні види повноважень:

- 1) повноваження щодо протидії незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян стосовно аспектів громадської охорони здоров'я – запобігання поширенню наркотичної залежності;

2) повноваження щодо протидії незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян в рамках простору свободи, безпеки і правосуддя – визначення правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків, і встановлення відповідних санкцій;

3) повноваження щодо незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян в рамках спільної торговельної політики ЄС – регулювання міжнародного обігу прекурсорів наркотичних і психотропних речовин;

4) повноваження щодо незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян в рамках спільної зовнішньої політики і політики безпеки – співробітництво ЄС з третіми країнами з питань протидії незаконному обігу наркотиків [4, с. 83].

Виходячи з проведеного аналізу нормативно-правових актів ЄС в сфері протидії незаконному публічному вживанню наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян вважаємо за необхідне виділити три групи суспільних відносин в сфері протидії незаконному обігу наркотиків, регульовані чинним законодавством ЄС, а саме:

1) відносини, що складаються в процесі регулювання запобігання незаконному обігу наркотиків та наркотичної залежності;

2) відносини, що складаються в процесі регулювання обороту прекурсорів наркотичних і психотропних речовин;

3) відносини, що складаються в процесі кримінально-правового регулювання протидії незаконному обігу наркотиків.

Найважливішими результатами правового регулювання ЄС в облас-

ті незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян вважаємо наступні:

1) регламентація співробітництва держав-членів з питань обміну інформацією про наркотики, а також з питань запобігання наркотичної залежності;

2) зближення (гармонізація) кримінальних законодавств держав-членів ЄС в сфері протидії незаконному обігу наркотиків;

3) регулювання обігу прекурсорів наркотичних речовин за допомогою законодавства прямої дії.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи, зазначимо, що в рамках ЄС функціонує складний організаційно-правовий механізм регулювання питань протидії незаконного публічного вживання наркотичних засобів у місцях масового перебування громадян, до складу якого кілька специфічних елементів:

1) інформаційна мережа Reitox, яка здійснює сприяння координації співробітництва держав-членів ЄС в області протидії незаконному обігу наркотиків, запобігання наркотичної залежності, виявлення нових наркотичних і психотропних речовин.

2) спеціалізовані установи ЄС, відповідальні за реалізацію законодавства ЄС в сфері протидії незаконному обігу наркотиків (Європейський моніторинговий центр з наркотиків та наркоманії (ЕМЦНН) і Європол);

3) короткострокове (у вигляді планів) і довгострокове (у вигляді стратегій) планування діяльності ЄС в сфері протидії незаконному обігу наркотиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Европейское право. Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека: учебник / рук. авт. кол. и отв. ред. Л.М. Энтин. – 3-е изд., пересмотр. и доп. – М.: Норма: ИНФРА-М, 2013. 130 с.
2. Экономическое право Европейского союза: монография / Ю. М. Юмашев, Е. В. Постникова. – Москва : Норма, ИНФРА-М, 2014. 245 с.
3. Право Европейского Союза в 2 т. Т. 2. Особенная часть: учебник для бакалавров / С. Ю. Кашкин, А. О. Четвериков // под ред. С. Ю. Кашкина. — 4-е изд., перераб. и доп. М.: Юрайт, 2013. 1120 с.
4. Мещерякова О.М. Правовая природа гармонизации уголовно-процессуального законодательства государств-членов Европейского Союза // Вестник института: преступление, наказание, исправление – 2013, №3. С. 82-85

REFERENCES:

1. Entin, L.M. (Eds.). (2013). *Evropeyskoe pravo. Pravo Evropeyskogo Soyuza i pravovoe obespechenie zashchity prav cheloveka* [European law. European Union law and the legal framework for the protection of human rights]. (3rd ed., rew.). Moscow: Norma, INFRA-M [in Russian].
2. Yumashev, Yu.M., Postnikova, E.V. (2014). *Ekonomicheskoe pravo Evropeyskogo soyuza* [Economic law of the European Union]. Moscow: Norma, INFRA-M [in Russian].
3. Kashkin, S.Yu., Chetverikov, A.O. (2013). *Pravo Evropeyskogo Soyuza. T. 2. Osobennaya chast* [European Union law. Vols. 2. Special part]. S.Yu. Kashkin (Eds.). (4th ed., rew.). Moscow: Yurayt [in Russian].
4. Meshcheryakova, O.M. (2013). *Pravovaya priroda garmonizatsii ugovovno-protsessualnogo zakonodatelstva gosudarstv-chlenov Evropeyskogo Soyuza* [The legal nature of harmonization of the criminal procedure legislation of the Member States of the European Union]. *Vestnik instituta: prestuplenie, nakazanie, ispravlenie – Institute Herald: Crime, Punishment, Correction*, 3, 82-85 [in Russian].